

ת"פ 61042/07/13 - מדינת ישראל נגד מאיר יוחנן

בית משפט השלום בבאר שבע

י' טבת תשע"ה
01 ינואר 2015

ת"פ 61042-07-13 מדינת ישראל נ' יוחנן
תיק חיצוני:

לפני המאשימה	כב' השופט רון סולקין
נגד הנאשם	מדינת ישראל באמצעות פמ"ד - עו"ד רותם צריקר-קובי
	מאיר יוחנן ע"י ב"כ עו"ד ציון דהרי

גזר דין

כתב האישום והשתלשלות ההליך

הנאשם שלפני נותן את הדין בגין עבירות של מסירת הודעה כוזבת, בניגוד לסעיף 243 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977; נסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, בניגוד לסעיף 415 ביחד עם סעיף 25 לאותו חוק.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן ת/1, בהן הודה הנאשם במסגרת הסדר טעון, בתמצית, בהיות הנאשם בעליו של כלי רכב מסוג סקודה, המבוטח בביטוח כנגד כל הסיכונים ("מקיף"), חבר, במועד הסמוך ליום 12.04.2010, לאחר, בבקשה שידאג לכך כי הרכב ילקח מחנית ביתו. בהמשך, נלקח הרכב מחנית ביתו של הנאשם במושב פעמי תש"ז וננטש באזור תל שוקת לאחר שנשרף כליל, ואילו הנאשם פנה אל משטרת ישראל בתלונת שוא, כי רכבו נגנב, בידעו כי הדבר אינו אמת, ואף דיווח לחברת הביטוח על הגניבה, במטרה לקבל את דמי הביטוח.

הנאשם טרם הספיק לקבל את דמי הביטוח, עת נחשפו העבירות, ועל כן הואשם והורשע בעבירת נסיון בלבד.

בין הצדדים נקשר הסדר, במסגרתו תוקן כתב האישום, אך לא היו הסכמות ענשיות. הנאשם הופנה לחקירת שירות המבחן למבוגרים. סוכם, כי התסקיר יבחן גם את שאלת ביטול הרשעתו בדין.

תסקיר שירות המבחן והראיות לענין העונש

עמוד 1

מתסקיר שירות המבחן שהוגש לענין העונש עולה, כי הנאשם, בעשור השישי לחייו, נשוי ואב לששה. עד לאחרונה עבד כמלגזן בבית אריזה. סובל מבעיות בריאותיות שונות, לרבות סכרת, בעיות לבביות, בריחת סידן (אוסטאופורוזיס). לאחרונה עבר ניתוח לכריתת המעי הגס, והוכר כנכה בשעור 70%. אף רעיתו סובלת מבעיות בריאותיות. הנאשם סיים 10 שנות לימוד, ולאחרונה נרשם למכינה בנסיין להשלים לימודיו. הנאשם התקשה להתמיד במסגרות תעסוקתיות, אם כי עשה לאל ידו כדי לפרנס המשפחה, והמשפחה סובלת ממצוקה כלכלית.

בהתיחסותו לעבירה, הודה הנאשם בביצועה אך נטה להשליך האחריות על קרוב משפחה שהשפיע עליו. חש בושה וחרטה בגין מעורבותו בעבירה. במהלך הקשר עם שירות המבחן החל בהליך התבוננות פנימית על מעשיו, אך עודנו מחזיק בעמדה קרבנית. הנאשם חרד מתוצאות ההליך המשפטי.

שירות המבחן התרשם, כי העדר מעורבות קודמת בפלילים מצדו של הנאשם, תחושות האשם והבושה שחש, וחששו מההליך המשפטי, יש בהם כדי לצמצם הסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק.

שירות המבחן המליץ להמנע מהרשעת הנאשם בדין, על מנת להמנע מפגיעה משמעותית נוספת בדימויו העצמי, וכן להטיל עליו עונש שיקומי בדמות 220 שעות עבודה לתועלת הציבור.

התביעה לא הגישה ראיות לענין העונש.

ההגנה העידה, לענין העונש, את רעית הנאשם, אשר הדגישה, בעיקר, את מצבה הבריאותי וכן את מצבו הבריאותי של הנאשם. כן טענה, כי מקרה העבירה אינו אפיוני לנאשם, וכי הוסת על ידי קרוב משפחה.

עוד הגישה ההגנה סיכום מידע רפואי בענינו של הנאשם (נ/1), ממנו עולה, כי סובל מהבעיות שהוזכרו לעיל בתסקיר, וכן ממחלה כרונית, בגינה עבר ניתוח לכריתת חלק מהמעיים; סיכום מידע רפואי בענינו של אשת הנאשם (נ/2); אישור, כי הנאשם לא זכה לתגמולי ביטוח בגין הרכב מושא כתב האישום (נ/3); הודעה על סיום עבודתו בחברה תעשיות תוצרת חקלאית אביטן בני בע"מ.

טענות הצדדים

התביעה עותרת להשית על הנאשם עונש שינוע במתחם שבין מספר חדשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות ועד לשנה מאסר בפועל. התביעה מדגישה, את היות מעשי העבירה מתוכננים מראש ואת הנזק שנגרם כתוצאה מהן לציבור. התביעה אינה מוצאת מקום לביטול הרשעת הנאשם במקרה זה, ומבקשת להטיל עליו מאסר בפועל שירוצה בעבודות שירות, למשך מחצית השנה; מאסר על תנאי ארוך ומרתיע וקנס.

ההגנה עותרת להמנע מהרשעת הנאשם ולאמץ תסקיר שירות המבחן. ההגנה הדגישה את מצבו האישי של הנאשם; את היות העבירה זרה לארחות חייו; את חלקו של קרוב המשפחה בפרשה; את הודאת הנאשם על החסכון בזמן שיפוטי כתוצאה ממנה.

בדברו האחרון, הדגיש הנאשם את חרטתו הרבה וכן התיחס למצבו הרפואי ולרצונו להמנע מרישום פלילי על מנת שיוכל להתפרנס בעתיד.

דין והכרעה

העבירה שביצע הנאשם חמורה ומצביעה על כשל בסיסי בערכים. אין בית המשפט יכול לקבל, כי עבירה מסוג זה מבוצעת ללא מחשבה, או כי הנאשם "נקלע" לביצוע העבירה עקב השפעה חברתית או משפחתית. המדובר במעשים הדורשים תכנון מדוקדק מראש וגלומה בהם אי הגינות כלפי הציבור ואנטי חברתיות.

צודקת התביעה, כי המדובר במעשים הפוגעים בכלל הציבור, ובין היתר גורמים לעלית מחירי פרמיות ביטוח, שכן חברת הביטוח נאלצת לקחת בחשבון, כי חלק מהמקרים בהם תאלץ לפצות מבוטחיה, מקורם בתביעות כוזבות, במצב בו בעל הרכב נהנה פעמיים - הן ממכירת הרכב לגורם עבריני, והן מקבלת תגמולי הביטוח. עוד מביאים מעשים מסוג זה לבזבז משאבים וזמן של גורמי החקירה והמשטרה לשוא.

הפסיקה קבעה, כי בדרך כלל העונש הראוי על עבירות מסוג זה הינו מאסר בפועל, וכי לרוב, נסיבותיו האישיות של הנאשם, לא תגברנה על האינטרס הציבורי למיגור עבירות אלה. וראה לענין זה ע.פ. (ב"ש) 7163/04 **תורג'מן נ' מדינת ישראל**, שם קבעה כב' ס.ג. השופטת ש. דברת, בנוגע למסכת עבירות דומה, כדלקמן:

העבירה בה הורשע המערער הפכה למכת מדינה ולנסיון להשיג "כסף קל" על ידי הונאת חברות הביטוח, ויש לבער נגע זה. אין בנסיבותיו האישיות של המערער כדי לגבור על האינטרס הציבורי של הטלת מאסר בפועל על עבירות אלה.

בית המשפט מקבל את מתחם הענישה שהוצע על ידי התביעה, החל ממאסר קצר שירוצה בדרך של עבודות שירות ועד למאסר בפועל בן שנה.

גם נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של הנאשם כשלעצמן, היינו היותו אב למשפחה, אשר עד לאחרונה עבד לפרנסתה, והעובדה כי לפני ביצוע העבירות, לפני כארבע שנים ומחצה, וגם לאחריהן, לא נתפס בכל עבירה נוספת, לא היה בהן כדי להושיעו ולמנוע שליחתו למאסר, ולו כזה שירוצה בדרך של עבודות שירות.

אשר לשאלת ביטול הרשעתו של הנאשם בדין, אין בית המשפט מוצא, כי הנאשם עומד בתבחינים הנדרשים לשם כך. ראשית, המדובר בעבירה המהווה כשל ערכי, לאחר תכנון מראש, וראוי להזהיר הציבור מפני מבצעה. שנית, ההגנה לא הציגה סיכון קונקרטי לעתידו המקצועי של הנאשם, בעשור השישי לחייו, אשר כעת אינו עובד כלל, וגם העבודות בהן הועסק בעבר, בתחום החקלאות, אינן בהכרח כאלו שתיחסם דרכו אליהן בשל הרשעה פלילית. על כן, תעמוד הרשעת הנאשם בדין בעינה.

יחד עם זאת, בנוגע לעונש שיוטל, מוצא בית המשפט נסיבות מיוחדות, המצדיקות הטלת עונש החורג לקולא ממתחם

הענישה. זאת, בהנתן שיקולי השיקום שפורטו על ידי שירות המבחן בתסקירו, ובהצטרפם אל מצבו הבריאותי הקשה של הנאשם, כפי שעולה מהתסקיר וכן מסיכום המידע הרפואי נ/1. במצב בריאותי זה, קטנה הסבירות כי הנאשם ימצא כשיר לריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות.

בנסיבות שנוצרו, שוכנע בית המשפט, כי הטלת עונש מאסר בפועל, ולו לריצוי בעבודות שירות (שעלול להיות מרוצה בין כתלי בית האסורים, בשל מצבו הבריאותי של הנאשם), עלול לדרדר את מצבו של הנאשם וכן לפגוע בסיכויי שיקומו, ומשכך גם בחיי המשפחה.

על כן, רואה בית המשפט לאמץ המלצת שירות המבחן, להשית על הנאשם עונש בדמות שעות עבודה לתועלת הציבור, בצירוף מאסר צופה פני עתיד וכן עיצום כספי משמעותי, וזאת לאור כך, שהעבירות שעבר הנאשם כוונו למען בצע כסף. בנוגע להיקף שעות השירות לתועלת הציבור, אין בית המשפט רואה להסתפק במספר השעות שהוצע על ידי שירות המבחן, וזאת לאור פן החומרה בעבירות אלה.

אשר לעיצום הכספי, בשורה של מקרים דומים, לרבות בענינים של נאשמים חסרי עבר פלילי שביצעו עבירות מסוג זה, העמיד בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים, את גובה העיצום הכספי על סך בן 10,000 ₪. ראו למשל ע.פ. 18871-10-12.

כן רואה בית המשפט להשית עיצום כספי מותנה בדמות התחייבות להמנע מעבירה דומה בעתיד.

לאחר שבית המשפט שמע טענות הצדדים; שמע עדות רעית הנאשם; עיין בתסקיר ובראיות ההגנה לעונש; שמע דברו האחרון של הנאשם, רואה להשית על הנאשם הענשים הבאים:

א. הנאשם ירצה עבודות של"צ בהיקף של 440 שעות. בהתאם לתכנית השל"צ שגובשה על ידי שירות המבחן, יבצע הנאשם את צו השל"צ במועדונית מחלקת הרווחה בנתיבות, בתפקידי אחזקה. הנאשם יתיצב, בתוך 7 ימים מהיום, בשירות המבחן לצורך קבלת הוראות בנוגע לריצוי עבודות השל"צ. הנאשם מוזהר, כי אי-התיצבות לריצוי עבודות השל"צ; אי-שמיעה להוראות שירות המבחן או הממונים עליו במקום ריצוי עבודות השל"צ; אי-שיתוף פעולה בכל ענין שהוא הנוגע לעבודות השל"צ - עלול להביא להפקעת צו השל"צ ולדין מחודש בפרשת העונש, על כל המשתמע מכך;

ב. 12 חדשים מאסר מותנה למשך שלוש שנים מהיום, והתנאי - שהנאשם לא יעבור עבירה בניגוד לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, פרק ט' סימן א', או פרק יא', שהיא מסוג פשע;

ג. 8 חדשים מאסר מותנה למשך שלוש שנים מהיום, והתנאי - שהנאשם לא יעבור עבירה בניגוד לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, פרק ט' סימן א', או פרק יא', שהיא מסוג עוון;

ד. קנס בסך 10,000 ₪ או 120 ימי מאסר תמורתו. לאור מצבו הכלכלי של הנאשם כפי שפורט בתסקיר, ישולם הקנס בעשרים שעורים שווים ורצופים, החל מיום 01.03.2015 ובכל 01 לחודש שלאחר מכן;

ה. הנאשם יחתום התחייבות ע"ס 10,000 ₪ להמנע מכל עבירה בניגוד לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, פרק ט' סימן א', או פרק יא', וזאת למשך שלוש שנים מהיום. ההתחייבות תיחתם בתוך 7 ימים מהיום, שאם לא כן יאסר הנאשם למשך 30 יום.

הודעה זכות הערעור.

ניתנה היום, י' טבת תשע"ה, 01 ינואר 2015, במעמד הצדדים.